

Beantwoording bestuursvraag art. 45 RvO

Hoogheemraadschap van

Rijnland

Registratienummer: 20.069631

Onderwerp	Verbod op het gebruik van glyfosaat in pachtcontracten
Indiener	VV-lid Harbert van der Kaap Partij Partij voor de Dieren
Datum vraag	17 juli 2020
Datum antwoord	25 augustus 2020
Bron	E-mail
Portefeuillehouder	M. Kastelein

Context

Op 27 mei 2020 heeft de Provincie Noord-Holland op zijn website bekendgemaakt het gebruik van glyfosaat te verbieden op provinciegronden die de provincie verpacht aan agrarische pachters. De provincie heeft zijn pachtbeleid daarop aangepast. De provincie wil voortaan onkruid zoveel mogelijk met mechanische of ecologische technieken bestrijden. Dit om de natuur, biodiversiteit, waterkwaliteit in de provincie te beschermen en ook uit het oogpunt van duurzame landbouw. De kanttekening daarbij is dat indien gewasbescherming noodzakelijk is en er geen alternatief is glyfosaat alsnog mag worden gebruikt nadat de beheerder van de provincie dit samen met een externe expert heeft getoetst.

Naast de Provincie Noord-Holland en een aantal gemeenten heeft ook Staatsbosbeheer besloten om het gebruik van glyfosaat te verbieden op 40.000 hectare pachtgrond. Staatsbosbeheer probeert het gebruik binnen 2 jaar naar 0 terug te brengen.

Glyfosaat

Glyfosaat is een chemisch gewasbeschermingsmiddel, ook wel bekend onder de merknaam Roundup. Het wordt gebruikt voor onkruidbestrijding. De Europese Unie heeft het gebruik van glyfosaat niet verboden. In 2022 gaat de EU het gebruik evalueren.

Verbod op glyfosaat onwettelijk?¹

Doordat de EU het gebruik niet heeft verboden is een verbod op het gebruik van glyfosaat in een pachtcontract onwettelijk, althans dat bleek uit de uitspraak van de Centrale Grondkamer² in Zwolle van februari 2020 in de zaak van de gemeente Gilze en Rijen in Noord-Brabant tegen een pachter. De Centrale Grondkamer in Zwolle toetst en beoordeelt pachtovereenkomsten in Nederland. Zo ook de gemeentelijke pachtgrondovereenkomsten van Gilze en Rijen. De gemeente had in het pachtcontract voor gemeentelijke gronden een verbod op glyfosaat opgenomen. De Grondkamer heeft deze eis vernietigd.

¹ Bron: <https://www.boerenbusiness.nl/akkerbouw/artikel/10887481/provincie-noord-holland-verbiedt-gebruik-glyfosaat>

² <https://www.binnenlandsbestuur.nl/ruimte-en-milieu/nieuws/gemeente-mag-roundup-niet-verbieden.12173284.lynkx>

Volgens de Grondkamer beperkt het verbod op het gebruik van glyfosaat teveel in exploitatievrijheid. De gemeente Gilze en Rijen heeft beroep aangetekend tegen die uitspraak van de Grondkamer.

Beroep tegen uitspraak gebruik glyfosaat

In beroep³ is de Grondkamer eind maart 2020 op zijn eerdere uitspraak teruggekomen en heeft beslist dat de gemeente Gilze en Rijen alsnog het gebruik van het onkruidbestrijdingsmiddel glyfosaat mag verbieden op verpachte gemeentegrond. Dat geldt in principe ook voor andere gemeenten. Voorlopig geldt het verbod bij kortdurende pachtcontracten, in dit geval één jaar. Over een ban op glyfosaat bij langjarige pachtcontracten is nog geen uitspraak gedaan.

Met de beslissing van de Grondkamer van maart 2020 staan overheidsorganisaties sterk indien zij het verbod van het gebruik van glyfosaat in hun pachtovereenkomsten willen opnemen.

Naar aanleiding van het bericht dat de Provincie Noord-Holland een verbod op het gebruik van glyfosaat in pachtcontracten heeft opgenomen stelt de heer H. van der Kaap van Partij voor de Dieren de volgende vragen:

Vragen:

Vraag 1

Heeft Rijnland gronden verpacht? Zo ja:

Antwoord 1

Rijnland heeft gronden verpacht. Dit gebeurt door middel van een pachtovereenkomst tussen Rijnland en de pachter. Het betreft reguliere- en geliberaliseerde pachtcontracten.

Reguliere pachtcontracten zijn pachtcontracten die steeds automatisch verlengd worden voor langere perioden. Bij geliberaliseerde pachtcontracten is een einddatum opgenomen in het contract, meestal een jaar. Per einddatum is de pacht dan ook echt afgelopen.

Rijnland verpacht geen gronden voor akkerbouw, wel gronden voor klein agrarisch gebruik waarbij te denken valt aan schaapskuddes en grasoogst.

Vraag 2

Zijn er aanwijzingen dat pachters glyfosaat gebruiken, respectievelijk kunt u uitsluiten dat pachters glyfosaat gebruiken?

Antwoord 2

In de standaard pachtovereenkomst is opgenomen dat het verboden is bestrijdingsmiddelen te gebruiken op de verpachte gronden. Rijnland gaat er daarom vanuit dat men zich houdt aan hetgeen overeengekomen is.

Vraag 3

Bent u van zins om het voorbeeld van Noord-Holland te volgen en gebruik van glyfosaat op verpachte gronden te verbieden?

a. Zo ja, per wanneer kan dit zijn ingevoerd? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3

Gezien de impact die het gebruik van glyfosaat op het milieu en meer specifiek op het grond- en oppervlaktewater kan hebben, zullen we het voorbeeld van de provincie Noord-Holland en een aantal gemeenten volgen en het gebruik van glyfosaat verbieden op verpachte gronden.

De uitspraak van de Centrale Grondkamer van eind maart 2020 geeft de doorslag om ook het gebruik van glyfosaat te verbieden. In die uitspraak heeft de Grondkamer overwogen dat de gemeente Gilze en Rijen alsnog het gebruik van het

³ <https://www.bd.nl/tilburg-e-o/gilze-en-rijen-en-andere-gemeenten-mogen-glyfosaat-roundup-toch-verbieden~a33b07d8/?referrer=https://www.google.com/>

onkruidbestrijdingsmiddel glyfosaat, vooral bekend als Roundup, mag verbieden op verpachte gemeentegrond. De beslissing geldt in principe ook voor andere gemeenten aldus de Grondkamer.

Op de tot nu toe afgesloten pachtcontracten is niet specifiek een verbod op het gebruik van glyfosaat opgenomen. In de standaard pachtovereenkomst is generiek een verbodsbepaling opgenomen voor bestrijdingsmiddelen. Per direct neemt Rijnland in alle nieuwe af te sluiten pachtovereenkomsten expliciet het verbod van het gebruik van glyfosaat op.

Vraag 4

Gebruikt Rijnland zelf glyfosaat? Zo ja, bent u bereid daar mee te stoppen?

Antwoord 4

Rijnland gebruikt geen glyfosaat en is dat ook niet van plan te gaan gebruiken.

Rijnland gebruikt geen chemische bestrijdingsmiddelen voor het verwijderen van onkruid.

Wij doen alles handmatig. Wij willen het goede voorbeeld geven en verzoeken zelfs boeren om ook geen chemische bestrijdingsmiddelen te gebruiken zodat dit ook niet in het water terecht komt. Zelfs bij de bestrijding van exoten gebruikt Rijnland geen glyfosaat. Deze planten verwijderen wij door maaien of gebruik van stroom.